

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 5Csp/61/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123268776
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Matúš Kalanin
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2023:6123268776.5

Uznesenie

Okresný súd Vranov nad Topľou v spore žalobcu: Collect Management s.r.o., so sídlom Námestie sv. Egídia 44, 058 01 Poprad, IČO: 53 033 361, zastúpený JUDr. Petrom Behúňom, advokátom so sídlom Námestie sv. Egídia 44, 058 01 Poprad, IČO: 52 461 092, proti žalovanému: A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. XX, XXX XX C., toho času bytom D. XXX/XX, E., F. G., o zaplatenie 164,95 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Vyslovuje, že nemá právomoc vo veci konať.

Konanie zastavuje.

Žalobca nemá nárok na náhradu trov konania a žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

4

5Csp /61/2023

1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal proti žalovanému zaplatenia sumy 164,95 eur s príslušenstvom a náhrady trov konania. Žalobu odôvodnil tým, že právny predchodca žalobcu so žalovaným uzavrel zmluvu o poskytovaní verejných služieb. Na základe zmluvy bola žalovanému pridelená SIM karta s telefónnym číslom, ku ktorému žalovaný využíval účastnícky program s doplnkovými službami.

2. Podľa zmluvy žalovaný pri uzatváraní zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, zamestnania alebo povolania, pričom právny predchodca žalobcu ako dodávateľ pri uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Jedná sa preto o spotrebiteľskú zmluvu uzavretú medzi dodávateľom a spotrebiteľom.

3. Po začatí konania súd zistil, že žalovaný na adrese trvalého pobytu už niekoľko rokov nebýva. Od matky žalovaného bolo zistené, že žalovaný sa nezdržiava ani adrese jej bydliska, ale žije už v Českej republike na adrese D. XX, E..

4. Na základe vykonaného dožiadania za účelom zistenia pobytu žalovaného Mestským súdom v Brne sp.zn. 28Cd/1621/2023 bola súdu doručená správa Polície Českej republiky zo 16.novembra 2023, podľa ktorej bol žalovaný skontaktovaný na adrese D. XX, E., pričom uviedol, že na tejto adrese trvale žije a je tu aj kedykoľvek zastihnuteľný. V blízkej dobe ani nemá v úmysle sťahovať sa na inú adresu.

5. Podľa článku 4 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12.12.2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (ďalej len „nariadenie“), ak nie je v tomto nariadení uvedené inak, osoby s bydliskom na území členského štátu sa bez ohľadu na ich štátne občianstvo žalujú na súdoch tohto členského štátu.

6. Podľa článku 5 ods. 1 nariadenia, osoby s bydliskom na území členského štátu možno žalovať na súdoch iného členského štátu len na základe kritérií upravených v oddieloch 2 až 7 tejto kapitoly.

7. Podľa článku 18 ods. 2 nariadenia, druhý účastník zmluvy môže žalovať spotrebiteľa len na súdoch členského štátu, v ktorom má spotrebiteľ bydlisko.

8. Podľa článku 19 nariadenia, od ustanovení tohto oddielu sa možno odchyliť len dohodou: 1. dojednanou po vzniku sporu; 2. ktorá umožňuje spotrebiteľovi začať konanie na iných súdoch, než tých, ktoré sú uvedené v tomto oddiele, alebo 3. dojednanou medzi spotrebiteľom a druhým účastníkom zmluvy, ak obaja majú v čase uzavretia zmluvy bydlisko alebo obvyklý pobyt v tom istom členskom štáte, a ktorá udeľuje právomoc súdom tohto členského štátu za predpokladu, že takáto dohoda nie je v rozpore s právnym poriadkom tohto členského štátu.

9. Podľa článku 26 ods. 1 nariadenia, okrem právomoci založenej na iných ustanoveniach tohto nariadenia má právomoc súd členského štátu vtedy, ak sa žalovaný zúčastní konania. Toto kritérium sa neuplatní, ak sa žalovaný zúčastní konania, len aby namietol absenciu právomoci, alebo ak má iný súd výlučnú právomoc podľa článku 24.

10. Podľa článku 26 ods. 2 nariadenia, vo veciach uvedených v oddieloch 3, 4 alebo 5, v ktorých je žalovaný poisťník, poistený, oprávnený z poistenia, poškodený, spotrebiteľ alebo zamestnanec, súd pred založením si právomoci podľa odseku 1 zabezpečí, aby bol žalovaný poučený o svojom práve namietiť absenciu právomoci súdu a o dôsledkoch jeho účasti alebo neúčasti na konaní.

11. Podľa článku 28 ods. 1 nariadenia, ak je osoba, ktorá má bydlisko v jednom členskom štáte, žalovaná na súde iného členského štátu a nezúčastní sa konania, súd aj bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc, pokiaľ si právomoc nemôže založiť na ustanoveniach tohto nariadenia.

12. Podľa § 3 ods. 1 zák. č. 253/1998 Z.z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky (v ďalšom len „zákon č. 283/1998 Z.z.“) trvalým pobytom je pobyt občana spravidla v mieste jeho stáleho bydliska na území Slovenskej republiky.

13. Podľa § 12 ods. 1 zák. č. 253/1998 Z.z. register je informačným systémom verejnej správy, ktorý obsahuje súbor údajov o obyvateľoch Slovenskej republiky, na základe ktorých možno osobu identifikovať, zistiť jej pobyt a vzťahy k iným osobám, ako aj ďalšie administratívne údaje zistené týmto zákonom.

14. Podľa § 23a ods. 3 veta prvá zák. č. 283/1998 Z.z. údaje o fyzických osobách vedené v registri fyzických osôb sa považujú za úplné a zodpovedajúce skutočnosti, kým nie je preukázaný opak.

15. Podľa § 161 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len "procesné podmienky").

16. Podľa § 161 ods. 2 CSP, ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

17. Podľa § 9 CSP ak spor alebo vec nepatrí do právomoci súdu Slovenskej republiky, súd konanie bezodkladne zastaví.

18. Vychádzajúc z citovaných ustanovení právnych predpisov a judikatúry citovanej nižšie, bydliskom je v zásade miesto, kde sa osoba zdržiava väčšinu roka, kde býva a ktoré ona sama označí za svoje bydlisko. V tomto zmysle trvalý pobyt, ktorý používajú predpisy správneho práva, nie je možné stotožňovať s pojmom bydlisko. Pojem bydlisko je potrebné chápať ako bydlisko faktické, t. j. miesto, kde sa osoba zdržiava s úmyslom zdržovať sa tam trvalo.

19. Pretože konanie vo veci začalo po 10.01.2015, právomoc súdov SR v konaní s cudzím prvkom (v tomto súdnom konaní cudzí prvok je zastúpený tým, že žalovaný, ktorý je spotrebiteľom, sa trvalo zdržiava v Českej republike, kde trvale žije s úmyslom tam naďalej zotrvať, čo sám potvrdil príslušníkom

polície v rámci vykonania dožiadania v mieste jeho bydliska) je potrebné posudzovať podľa nariadenia a to podľa článku 18 a 19 nariadenia, pretože prejednávacia vec je sporom zo spotrebiteľskej zmluvy a uvedené ustanovenie ukladá žalobcovi povinnosť uplatniť svoj nárok proti spotrebiteľovi na súde toho členského štátu, v ktorom má žalovaný (spotrebiteľ) bydlisko. Z hľadiska teritoriálnej a časovej pôsobnosti je zrejmé, že nariadenie sa vzťahuje na oba zmluvné štáty, Českú republiku ako i Slovenskú republiku, a to počnúc od 10.01.2015. Splnená je i podmienka vecnej pôsobnosti nariadenia, pretože ide o spor typovo zo zmluvy o úvere, ktorá je typickým vzťahom spotrebiteľským, keďže žalovaný nebol v zmluve identifikovaný ako podnikateľ.

20. Z doterajších zistení súdu vyplýva, že žalovaný svoje faktické bydlisko ako miesto, kde sa zdržuje s úmyslom zdržiavať sa tam trvalo, na území Slovenskej republiky nemá, v mieste evidovaného trvalého pobytu v Obci C. sa nezdržiava (má tu hlásený trvalý pobyt), ale býva v Českej republike na adrese D. XX, E., kde bol žalovaný kontaktovaný hliadkou polície a sám potvrdil, že sa jedná o jeho bydlisko ako aj svoj úmysel tam naďalej zotrvať. Žalovanému bola tiež na uvedenú adresu doručovaná žaloba s prílohami a ďalšie listiny a poučenia, hoci si tieto v odbernej lehote nepreberal.

21. Z dožiadania vykonaného Mestským súdom v Brne vyplynulo, že žalovaný trvale žije v Českej republike, na adrese D. XX, E., pričom sám uviedol, že na tejto adrese je kedykoľvek zastihnuteľný a v blízkej dobe ani nemá v úmysle sa z uvedenej adresy sťahovať sa na inú adresu.

22. Podľa správ Obce Skrabské z 13.7.2023 a Obvodného oddelenia Policajného zboru Hanušovce nad Topľou z 25.7.2023 vyplynulo, že žalovaný už niekoľko rokov nebyva na adrese trvalého pobytu C. XX. Podľa správy Obvodného oddelenia Policajného zboru Vranov nad Topľou z 1.8.2023 vyplynulo, že žalovaný nežije ani na adrese F. XXX, kde žije jeho matka, ale sa odsťahoval do Českej republiky, kde žije na adrese D. XX, E..

23. Na to, či sú splnené procesné podmienky, za ktorých môže súd konať, je súd povinný v zmysle §161 ods. 1 CSP prihliadať kedykoľvek počas konania. Medzi základné podmienky konania, za splnenia ktorých môže súd vo veci konať a rozhodnúť, patrí podmienka právomoci súdu.

24. Európsky súdny dvor vo svojich rozhodnutiach zdôraznil, že nariadenie vo všetkých svojich ustanoveniach, a to i tých, ktoré sa týkajú súdnej príslušnosti (právomoci) smeruje k zachovaniu práva žalovaného účinne sa v konaní brániť. Súčasťou práva účinne sa brániť je prirodzene i právo byť žalovaný pred vhodným súdom. Tým je v zmysle článku 4 ods. 1 nariadenia súd štátu, v ktorom má žalovaný bydlisko. Tento princíp (byť žalovaný pred vhodným súdom) je článkom 18 ods. 2 nariadenia posilnený tak, že v sporoch so spotrebiteľských zmlúv majú obligatórnu príslušnosť súdy štátu, v ktorom má spotrebiteľ bydlisko.

25. Žalovaný je spotrebiteľom a v takom prípade sa právomoc súdov konať neposudzuje podľa pravidiel o všeobecnej právomoci podľa článku 4 ods. 1 nariadenia, ale podľa pravidiel o obligatórnej právomoci podľa článku 18 a 19 nariadenia, na základe ktorých právomoc konať vo veci podanej žaloby majú súdy Českej republiky, keďže súd zistil, že žalovaný ako spotrebiteľ už v čase začatia tohto súdneho konania mal bydlisko v Českej republike.

26. Judikatúra chápe pojem bydlisko ako miesto, kde sa osoba skutočne trvale zdržuje, aj keď je prihlásená na trvalý pobyt v obvode iného súdu. Pojmy bydlisko a trvalý pobyt nie je možné stotožňovať (registrovaný právny stav), pretože fyzická osoba sa na mieste trvalého pobytu nemusí reálne zdržiavať (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 19.02.2015, sp. zn. 4Cdo 40/2014). Rovnako Ústavný súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. III ÚS 239/2010-6 zo dňa 22. 06. 2010 konštatoval, že pri určovaní všeobecného súdu občana nemôže byť smerodajným len údaj o jeho trvalom pobyte, ktorý je zaznamenaný v príslušných evidenciách, ale má sa vychádzať z bydliska takejto osoby. Pritom bydliskom je miesto pobytu osoby, ktorá má úmysel sa na danom mieste trvale zdržiavať.

27. Za tohto stavu by tunajší súd mal právomoc vo veci konať iba podľa článku 26 ods. 1 nariadenia t.j. ak by sa žalovaný konania zúčastnil. Žalovaný sa však doposiaľ konania nezúčastnil. Právomoc tunajšieho súdu podľa článku 26 ods. 1 nariadenia založiť nemožno.

28. Vzhľadom na neodstrániteľný nedostatok podmienok konania spočívajúci v nedostatku právomoci súdu vo veci konať, súd podľa článku 28 ods. 1 nariadenia vyhlásil, že nemá právomoc vo veci konať a podľa § 161 ods. 2 CSP konanie vo veci zastavil.

29. Ak súd zistí, že nie je daná jeho právomoc na prejednanie a rozhodnutie o veci s medzinárodným prvkom, konanie zastaví podľa ustanovenia § 161 ods. 2 CSP. Nemôže však vec postúpiť súdu iného štátu; iba v odôvodnení svojho uznesenia poučí účastníkov o tom, že sa s návrhom môžu obrátiť na príslušný úrad v cudzine (R 26/1987)

30. O postúpení veci príslušnému orgánu súd nerozhodol, pretože zastavil konanie pre nedostatok medzinárodnej právomoci, pričom mal za to, že právomoc konať v predmetnej veci majú súdy v Českej republike, kde je bydlisko žalovaného.

31. Nakoľko spor nepatrí do právomoci súdu Slovenskej republiky, súd konanie zastavil.

32. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

33. Podľa § 262 ods. 1, ods. 2 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

34. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania v danom prípade platí, že žalobca procesne zavinil zastavenie konania, a teda nemá nárok na náhradu trov konania. Žalobu totiž podal na súde, ktorý nemá právomoc o veci rozhodnúť. Preto vznikol nárok na náhradu trov konania žalovanej podľa § 256 ods. 1 CSP. Žalovanému žiadne trovy konania mu preukázateľne nevznikli. Vzhľadom na túto skutočnosť súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia a nárok na náhradu trov konania mu nepriznal.

Poučenie:

2

5Csp /61/2023

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajšom súde, písomne, v dvoch vyhotoveniach. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.